

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. L.**, zast. Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2004, č. j. 10 Az 17/2004 - 24, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2004, č. j. OAM-3038/VL-10-BE04-2001, rozhodl žalovaný tak, že řízení o udělení azylu se zastavuje podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že žalobce se opakovaně a bez omluvy nedostavoval k pohovoru za účelem objasnění důvodů jeho žádosti o udělení azylu, přičemž stav spisového materiálu neumožňoval správnímu orgánu rozhodnout ve věci.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek (žalobu), ve které uvedl, že žalovaný v řízení porušil ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č.71/l967 Sb., o správním řízení (správní řád), a § 14 zákona o azylu. Žalobce byl toho názoru, že žalovaný nedostatečným způsobem hodnotil provedené důkazy, a že neprovedl další důkazy. Především se nezabýval situací v domovské zemi žadatele, která žalobce přinutila vycestovat ze země a požádat o azyl. Žalobce se ve své zemi

dostal do finančních potíží, kdy nemohl najít práci, přičemž od státního aparátu se mu nedostávalo ani části zákonem garantovaných sociálních dávek a jeho další existence za této situace byla nemožná. S ohledem na to, že žalobce se nehodlal živit trestnou činností, nezbylo mu než vycestovat ze země a požádat o azyl. Žalobce byl proto přesvědčen, že byl dán důvod k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce patří do sociální skupiny nezaměstnaných, a právě z toho důvodu jsou mu odpírána jeho práva a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. sám podporuje. Žalobce v tomto postupu státní moci domovského státu a ve své situaci též vidí naplnění humanitárních důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Podle žalobce dále nebyly splněny podmínky pro postup žalovaného podle § 25 písm. d) zákona o azylu. Žalobci byl povolen pobyt na adrese K. 34, P. 8, když následně žalobce oznámil žalovanému změnu pobytu na adresu N. R. 38, P. Žalovaný však tuto změnu žádným způsobem nereflektoval a i nadále vytrvale zasílal poštovní zásilky na adresu K. 34, P. 8, kde se však žalobce nezdržoval. Žalovanému bylo místo pobytu známo, přesto žalobce na jím uváděné adrese nekontaktoval.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2004, č. j. 10 Az 17/2004 - 24, byla žaloba zamítnuta, neboť soud dospěl k závěru, že předvolání k pohovoru na den 22. 12. 2003 i 23. 1. 2004 byla žalobci zasílána v souladu s jeho čestným prohlášením ze dne 7. 1. 2001, z něhož vyplývá, že se po dobu azylového řízení bude zdržovat na adrese K. 34, P. 8, a z údajů držitele poštovní licence na doručence vyplývá, že se na uvedené adrese zdržoval. V daném případě bylo povinností žalobce prokázat, že oznámil úmysl změnit místo hlášeného pobytu žalovanému, což však žalobce neprokázal. Městský soud dále konstatoval, že pokud žalobce namítal, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a z těchto důvodů jsou mu odpírána jeho práva, a z týchž důvodů vytýkal žalovanému neudělení azylu podle § 14 zákona, pak tyto námitky jsou nerozhodné, neboť vlastní rozhodnutí bylo rozhodnutím končícím azylové řízení z procesních důvodů, a věcné námitky by bylo možné namítnout toliko proti věcnému rozhodnutí opírajícímu se o výklad hmotně-právních ustanovení zákona. Za nedůvodné označil Městský soud v Praze i námitky týkající se nedostatku zjištěného skutkového stavu věci, neboť podstatou uvedeného rozhodnutí byla výlučně otázka splnění podmínek pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu a význam by mělo pouze, kdyby ze spisu či jiného důkazu vyplývalo, že žalovaný nedůvodně zasílal písemnost na jinou adresu, než jakou žalobce oznámil, což se však nestalo.

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel je toho názoru, že Městský soud v Praze, stejně jako žalovaný správní orgán, nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na případ stěžovatele vztáhnout ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Uvedl, že se ve své zemi dostal do finančních potíží, kdy nemohl najít práci, přičemž od státního aparátu se mu nedostávalo ani části zákonem garantovaných sociálních dávek a jeho další existence za této situace byla nemožná. S ohledem na to, že stěžovatel se nehodlal živit trestnou činností, nezbylo mu než vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatel je proto přesvědčen, že je dán důvod k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nezaměstnaných, a právě z toho důvodu jsou mu odpírána jeho práva a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. sám podporuje. Stěžovatel v této souvislosti upozorňuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, z které podle jeho názoru vyplývá, že tam, kde místní obyvatelstvo páchá diskriminační či jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je orgány vědomě tolerují nebo odmítají,

či nejsou schopné zajistit účinnou ochranu. Stěžovatel dále namítá, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Nerespektoval situaci stěžovatele, který jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, když toto nechal Městský soud v Praze zcela bez povšimnutí. Stěžovatel rovněž poukazuje na to, že Městský soud v Praze nesprávným způsobem posoudil otázku, zda správní řízení, předcházející podání žaloby, netrpělo procesní vadou. Podle stěžovatele v žádném případě nebyly dány podmínky pro postup žalovaného podle § 25 písm. d) zákona o azylu. Stěžovateli byl povolen pobyt na adrese K. 34, P. 8, když následně oznámil žalovanému změnu pobytu na adresu N. R. 38, P. Žalovaný však tuto změnu žádným způsobem nereflektoval a i nadále vytrvale zasílal poštovní zásilky na adresu K. 34, P. 8, kde se však stěžovatel nezdržoval. Žalovanému bylo místo pobytu známo, přesto stěžovatele na jím uváděné adrese nekontaktoval. Stěžovatel rovněž vyslovil přesvědčení, že žalovaný se porušení správního řádu dopustil minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Podle názoru stěžovatele bylo také porušeno ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, neboť rozhodnutí žalovaného neodpovídá tomuto ustanovení a odůvodnění v něm uvedené považuje za nedostatečné. Stěžovatel dále nesouhlasí se způsobem, jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Svůj návrat do domovské země nepovažuje za bezpečný vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie. Při vycestování zpět na Ukrajinu mu hrozí nebezpečí mučení a nelidského a ponižujícího zacházení. Při zjištění státních orgánů, že požádal v ČR o azyl, bude podroben perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2002 ze dne 31. 3. 2003. Na základě výše uvedených skutečností se proto domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, kterými se žalovaný ani Městský soud v Praze odůvodnění svých rozhodnutí nezabývali a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Podle žalovaného se stěžovatel opakovaně nedostavil k pohovoru, na uvedené adrese pro doručování písemností se nevyskytoval, poštu nepřebíral. K námitce stěžovatele, že zaslal změnu adresy soudu, žalovaný namítá, že po kontrole spisu nebyl nalezen jediný dokument o zaslání změny adresy pro doručování potvrzující jeho tvrzení. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 5. 4. 2001 podal žádost o udělení azylu. Dne 9. 4. 2001 požádal o povolení k pobytu na adrese H. G., Ž. R.; spis obsahuje i čestné prohlášení ze dne 13. 4. 2001, že se bude nadále zdržovat na uvedené adrese. Dále obsahuje čestné prohlášení ze dne 7. 1. 2002, z něhož vyplývá, že se po dobu azylového řízení bude zdržovat na adrese K. 34, P. 8. Pouze tyto adresy jsou pak uvedeny i v evidenční kartě žadatele o azyl. Žádné jiné oznámení o úmyslu změnit místo hlášeného pobytu ve spise založeno není. Na adresu K. 34, P. 8, pak bylo zasláno předvolání k pohovoru na den 22. 12. 2003 a 23. 1. 2004. Obě předvolání se vrátila žalovanému po předchozím uložení s poznámkou pošty „nevyžádáno“.

Na základě uvedené skutkového stavu věci Nejvyšší správní soud konstatuje, že se plně ztotožňuje s právním posouzením Městského soudu v Praze; v jeho postupu, jakož ani v postupu žalovaného, neshledal žádné pochybení. Podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže žadatel o udělení azylu se bez vážného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru (§ 23 odst. 2 zákona o azylu) nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. Dané ustanovení Nejvyšší správní soud konstantně interpretuje tak, že pokud žadatel o azyl se nedostaví k pohovoru poté, co byl již dvakrát řádně obeslán, jsou dány podmínky pro zastavení řízení před správním orgánem. Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje na to, že oznámil žalovanému změnu pobytu na adresu N. R. 38, P., zdejší soud nenalezl ve správním spise žádný doklad o tom, že stěžovatel tak skutečně učinil. Ostatně ani stěžovatel sám se uplatnění žádného důkazu, jenž by jím tvrzené skutečnosti prokazoval, nedovolává. Žalovaný tak neměl žádný důvod se domnívat, že stěžovatel se již na adrese K. 34, P. 8, nezdržuje, a to zejména za situace, kdy se mu vracela jím zaslaná předvolání po předchozím uložení s poznámkou pošty „nevyžádáno“. Nejvyšší správní soud tak má za to, že podmínky pro zastavení řízení byly dány.

Poukazuje-li stěžovatel na nedostatky rozhodnutí Městského soudu v Praze s ohledem na meritorní posouzení stěžovatelovy žádosti o azyl a následného řízení před žalovaným, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že podstatou rozhodnutí žalovaného byla výlučně otázka splnění podmínek pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákon o azylu. Městský soud v Praze tedy postupoval zcela správně, když se zabýval pouze tím, zda žalovaný nedůvodně zasílal písemnost na jinou adresu, než jakou žalobce oznámil. Z toho i vyplývá, že se žalovaný nemusel vypořádávat s překážkami vycestování, neboť podle ustanovení § 28 zákona o azylu pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo

v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování. V dané věci však došlo k zastavení řízení z procesních důvodů a bylo zcela postačující, pokud se Městský soud v Praze zabýval pouze otázkou splnění podmínek ospravedlňujících zastavení řízení a ne námitkami směřujícími k aplikaci § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Ani Nejvyšší správní soud proto neposuzoval věc s ohledem na aplikaci § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, ale pouze z pohledu naplnění podmínek obsažených v ustanovení § 25 písm. d) zákon o azylu.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a rovněž zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, ani nebyla shledána nepřezkoumatelnost rozhodnutí tohoto soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Stěžovatel podal současně kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu